กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

STRATEGIES FOR PARTICIPATORY EDUCATIONAL RESOURCE MANAGEMENT OF SMALL SCHOOLS NAKHON RATCHASIMA PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4

[1]ภารดี ศรีศิริ, [2]ศิริพร ทองแก้ว และ [3]สุบิน ยุระรัช

[1]Parrade Srisiri, [2]Siriporn Thongkeaw and [3]Subin Yurarach

มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ประเทศไทย

Sripatum University, Thailand

[1]parrade.sri@spumail.net, [2]siriporn.th@spu.ac.th, [3]subin.yu@spu.ac.th

Received: February 4, 2025; **Revised**: February 28, 2025; **Accepted**: March 9, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กโดยภาพรวมอยู่ต่อในระดับมาก (ρ = 4.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากที่สุดคือ

---

[1]นักศึกษา, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

[2]อาจารย์, ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

[3] รองศาสตราจารย์, ดร.,หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (ρ = 4.24) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (ρ = 4.23) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (ρ = 4.19) ตามลำดับ 2) ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กโดยภาพรวมอยู่ต่อในระดับมาก (ρ = 4.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากที่สุดคือ ด้านการบริหารทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ (ρ = 4.29) รองลงมาคือ ด้านการบริหารทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ (ρ = 4.28) ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล และด้านการบริหารทรัพยากรด้านงบประมาณ (ρ = 4.20) ตามลำดับ 3) ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธิ์สหพันธ์ของความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก มีดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_1) มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (r_{xy} = 0.764) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน (X_2) มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (r_{xy} = 0.609) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X_3) มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (r_{xy} = 0.609) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_4) มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (r_{xy} = 0.687)

คำสำคัญ : กลยุทธ์, โรงเรียนขนาดเล็ก, มีส่วนร่วม

Abstract

Research on small schools' participatory educational resource management strategies. The objectives are to study the relationship of participation that affects the management of educational resources in small schools. Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4 The research results found that. 1) opinions on the relationship of participation affecting the educational resource management of small schools were at a high level overall (ρ = 4.23). When considering each item, it was found that opinions on the relationship of participation affecting the educational resource management of small schools were at a high level in every item. The items with the highest mean opinions were participation in decision-making and participation in

operations (ρ = 4.24), followed by participation in benefits (ρ = 4.23) and participation in evaluation (ρ = 4.19), respectively. 2) Opinions on the relationship of educational resource management in small schools were overall at a high level (ρ = 4.24). When considering each item, it was found that opinions on the relationship of educational resource management in small schools were at a high level in every item. The item with the highest mean opinion was on building resource management (ρ = 4.29), followed by material resource management (ρ = 4.28), human resource management, and budget resource management (ρ = 4.20), respectively. 3) The correlation coefficient of opinions on the relationship of educational participation in small schools is as follows: Participation in decision-making (X1) has a positive relationship with participation in work performance, with a statistical significance at the .0 1 level, with a high level of relationship (rxy = 0 .7 6 4). Participation in work performance (X2) has a positive relationship with participation in decision-making, with a statistical significance at the .01 level, with a high level of relationship (rxy = 0.609). Participation in benefits (X3) has a positive relationship with participation in decision-making, with a statistical significance at the .01 level, with a high level of relationship (rxy = 0.609). Participation in evaluation (X4) has a positive relationship with participation in decision-making, with a statistical significance at the .01 level, with a high level of relationship (rxy = 0.687).

Keywords : Strategies, Small Schools, Participatory

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ในมาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาคนและสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิ-ปัญญาและการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ประชาชน ประชาสังคม และทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารจัดการศึกษาและสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) และในร่างกรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2574 ก็ยังคงให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมเพื่อให้ทุกภาคส่วนของสังคมที่มีศักยภาพและความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาภายใต้กฎกติกาการแข่งขันอย่างเป็นธรรม อีกทั้ง

การวางแนวทาง การบริหารและการจัดการโดยการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษาเพื่อความเป็นอิสระ คล่องตัว ในการบริหารจัดการที่แสดงความรับผิดชอบต่อผู้เรียน ภายใต้การกำกับและการบริหารของ คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา , 2559) ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ได้บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อย ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 มีภารกิจให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร ภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4, 2567)

เมื่อเปรียบเทียบโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็กแล้ว พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กประสบปัญหา คือ การมีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมาก ส่วนหนึ่งเนื่องจากความนิยมของผู้ปกครองที่ต้องการส่งบุตรหลานไป เรียนในเมือง โดยเชื่อว่าจะทำให้บุตรหลานได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจึงทำให้จำนวนนักเรียนของ โรงเรียนประจำท้องถิ่นลดลง ซึ่งโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้เต็ม ประสิทธิภาพเนื่องจากมีข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น มีครูไม่ครบชั้นกล่าวคือ มีครูเพียง 3 – 5 คน ในขณะที่มี ชั้นเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 – 2 และ ป.1 – 6 รวม 8 ชั้น ครูมีวุฒิไม่ครบและไม่ตรงตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนตามที่หลักสูตรกำหนด ขาดแคลนงบประมาณวัสดุ อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยีตลอดจนครุภัณฑ์ และสิ่งก่อสร้างที่จำเป็น ซึ่งที่ผ่านมาโรงเรียนขนาดเล็กมักจะไม่ได้ รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม ทั้งนี้เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณ ในปัจจุบันยึดจำนวนนักเรียน หรือขนาดของโรงเรียนเป็นเกณฑ์ในการจัดสรร โรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนจำนวนน้อยจึงไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามที่จำเป็น ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กมีอาคารเรียนอาคารประกอบที่ชำรุด ทรุดโทรม ต้องบริหารจัดการบนความขาด

แคลนและความไม่พร้อมในหลายๆ ด้านตลอดมา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4, 2567)

เพื่อให้โรงเรียนขนาดเล็กมีความพร้อมในการบริหารสถานศึกษา จึงอาจเป็นทางเลือกหนึ่งในการบริหารจัดการทรัพยากรของโรงเรียนขนาดเล็กให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา เรื่อง กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 เพื่อให้ได้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำนวน 81 โรงเรียน มีประชากรทั้งหมดจำนวน 81 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำนวน 81 โรงเรียน จำนวน 81 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นหน่วยศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่

(Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Corrrelation Coefficient) โดยรวมรายด้านเพื่อนำไปอธิบายข้อมูลต่อไป

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่องกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้

1.1 ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ต่อในระดับมาก (ρ = 4.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (ρ = 4.24) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (ρ = 4.23) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (ρ = 4.19) ตามลำดับ

1.2 ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยภาพรวมอยู่ต่อในระดับมาก (ρ = 4.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากที่สุดคือ ผู้บริหารมีส่วนร่วมตัดสินใจในช่วงเริ่มต้นในดำเนินการและปฏิบัติตามแผนการทำงาน (ρ = 4.33) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีส่วนร่วมตัดสินใจในปัญหา (ρ = 4.32) และผู้บริหารมีส่วนร่วมตัดสินใจคิดค้นแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา (ρ = 4.22) ตามลำดับ

1.3 ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการโดยภาพรวมอยู่ต่อในระดับมาก (ρ = 4.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากที่สุดคือ ผู้บริหารมีการ

กำหนดภารกิจร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ภาครัฐ และชุมชนมีผลอย่างไรต่อการประสบความสำเร็จ (ρ = 4.30) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการดำเนินงานช่วยสร้างความเข้าใจและการประสานงานที่ดีระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ (ρ = 4.25) และผู้บริหารมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของชุมชน (ρ = 4.22) ตามลำดับ

1.4 ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์โดยภาพรวมอยู่ต่อในระดับมาก (ρ = 4.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากที่สุดคือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้บริหารได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน เมื่อเกิดผลผลิต ผลลัพธ์ หรือความสำเร็จอันเกิดจากการ บริหารจัดการร่วมกัน (ρ = 4.28) และ2 ผู้บริหารเปิดโอกาส ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับผลประโยชน์ร่วมกันเมื่อเกิดผลผลิต ผลลัพธ์หรือ ความสำเร็จอันเกิดจากการบริหารจัดการร่วมกัน (ρ = 4.19) ตามลำดับ

1.5 ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโดยภาพรวมอยู่ต่อในระดับมาก (ρ = 4.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากที่สุดคือ ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผลเพื่อปรับปรุง และพัฒนางานหรือภารกิจร่วมกัน (ρ = 4.25) รองลงมาคือ ผู้บริหารเปิดโอกาสในการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภายนอกสถานศึกษาในการติดตามประเมินผล (ρ = 4.22) และผู้บริหารได้นำผลการประเมินโครงการมาใช้ในการพิจารณาร่วมกันเพื่อจัดทำโครงการ กิจกรรมในการดำเนินงานครั้งต่อไป (ρ = 4.20) ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้

2.1 ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กโดยภาพรวมอยู่ต่อในระดับมาก (ρ = 4.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากที่สุดคือ ด้านการบริหารทรัพยากรด้านอาคาร

สถานที่ (ρ = 4.29) รองลงมาคือ ด้านการบริหารทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ (ρ = 4.28) ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล และด้านการบริหารทรัพยากรด้านงบประมาณ (ρ = 4.20) ตามลำดับ

2.2 ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล โดยภาพรวมอยู่ต่อในระดับมาก (ρ = 4.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากที่สุดคือ ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรบุคคลมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กมากน้อยเพียงใด (ρ = 4.33) รองลงมาคือ ท่านเห็นว่าการมีความชัดเจนในบทบาทและความรับผิดชอบของบุคลากรส่งผลต่อการบริหารทรัพยากรบุคคลในโรงเรียนอย่างไร (ρ = 4.21) ท่านรู้สึกว่าระดับการสื่อสารภายในโรงเรียนมีผลต่อความร่วมมือของบุคลากรในการบริหารทรัพยากรบุคคลหรือไม่ และท่านคิดว่าการสนับสนุนจากภาคส่วนอื่นมีผลต่อความร่วมมือในการบริหารทรัพยากรบุคคลในโรงเรียนขนาดเล็กหรือไม่ (ρ = 4.17) ตามลำดับ

2.3 ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กด้านงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ต่อในระดับมาก (ρ = 4.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กด้านงบประมาณอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากที่สุดคือ ท่านบริหารงบประมาณด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ (ρ = 4.25) รองลงมาคือ ท่านวางแผนการใช้งบประมาณให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน (ρ = 4.22) และท่านระดมทรัพยากรทางการเงินจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา (ρ = 4.19) ตามลำดับ

2.4 ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ โดยภาพรวมอยู่ต่อในระดับมาก (ρ = 4.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากที่สุด คือ ท่านประเมินความคุ้มค่าและประสิทธิภาพของการใช้วัสดุอุปกรณ์ในโรงเรียน (ρ = 4.32) รองลงมาคือ ท่านจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นและทันสมัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน (ρ = 4.31) และท่านส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างห้องเรียนและกลุ่มสาระการเรียนรู้ ท่านจัดระบบการเบิกจ่ายและควบคุมวัสดุอุปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ (ρ = 4.27) ตามลำดับ

2.5 ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กด้านอาคารสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ต่อในระดับมาก (ρ = 4.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กด้านอาคารสถานที่ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากที่สุด คือ ท่านวางแผนการบำรุงรักษาและพัฒนาอาคารสถานที่อย่างต่อเนื่อง (ρ = 4.37) รองลงมาคือ ท่านจัดระบบการดูแลรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบของอาคารสถานที่ (ρ = 4.33) และท่านวางแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการเรียนการสอน (ρ = 4.25) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficients)

3.1 ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์สหพันธ์ของความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก มีดังนี้

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_1) มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (r_{xy} = 0.764)

2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน (X_2) มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการมีส่วนร่วม
ในการตัดสินใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (r_{xy}= 0.609)

3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X_3) มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (r_{xy} = 0.609)

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_4) มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (r_{xy} = 0.687)

3.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก มีดังนี้

1) ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล (Y_1) มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับด้านการบริหารทรัพยากรด้านงบประมาณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (r_{xy} = 0.672)

2) ด้านการบริหารทรัพยากรด้านงบประมาณ (Y_2) มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (r_{xy} = 0.672)

3) ด้านการบริหารทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ (Y_3) มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการบริหารทรัพยากรบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (r_{xy} = 0.679)ด้านการบริหารทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ (Y_4) มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการบริหารทรัพยากรบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (r_{xy} = 0.697)

อภิปรายผล

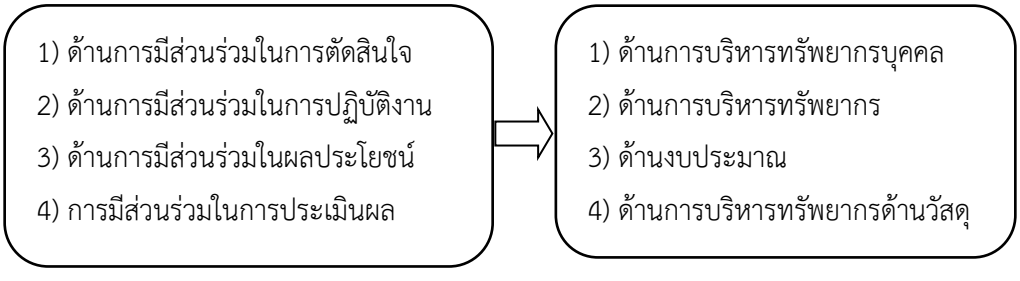
จากผลการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

การมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน 3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ต่อความสัมพันธ์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งผลการวิจัยพบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารทรัพยากรด้านงบประมาณ ด้านการบริหารทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารทรัพยากร และด้านอาคารสถานที่ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ เรณุมาน (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัด

สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาและศึกษาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุ-อุปกรณ์และด้านการบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่ ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องศึกษา วิเคราะห์และคำนวณอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่ ก.ค.ศ. กำหนดจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการและประเมินโครงการต่าง ๆ ตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดหากงบโครงการงบประมาณไม่เพียงพอใช้วิธีการระดมทรัพยากร จัดทำแผนในการซ่อมบำรุงวัสดุ-อุปกรณ์และต้องมีการตรวจสอบพัสดุทุกสิ้นปีงบประมาณและจัดทำคำของบประมาณจากหน่วยงานผู้บริหาร ตรวจสอบความพร้อมของอาคารสถานที่ หากชำรุดให้จัดของบประมาณซ่อมแซมบำรุงรักษาอาคารเรียน อาคารประกอบให้มีความมั่นคงปลอดภัยสามารถใช้จัดกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ครั้งนี้มีองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน 3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งจากลักษณะดังกล่าวนี้จะนำไปสู่การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามกรอบดังนี้

เอกสารอ้างอิง

จุฑารัตน์ เรณุมาน. (2565). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3.* รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. (2567). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566 – 2570)* ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560.* กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *การวิจัยและพัฒนานโยบายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579.* http://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/1540.